

УДК378.091.2(510)

Пей Чжиюн, аспірант третього року навчання
(Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди), **науковий керівник: Іонова О. М., д.п.н., проф., завідувач кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті** (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)

СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР

За останні роки особливого успіху в системі вищої освіти досягли китайські ЗВО. Здійснена впродовж кількох десятиліть наполеглива праця має результат: у різних регіонах Піднебесної розташовані відомі на цілий світ академії та університети, які пишуться якістю навчання та кваліфікованими викладачами, відомими фахівцями в різних сферах знань.

Вивченню системи вищої освіти Китаю, присвячується чимало наукових робіт (Грищенко І.М., Захарін С.В., Комарова О.А., Мартинюк О.В., Альтбах Филип Дж., Вейфан Мінь Чжоу Цзі, Шенгьян Юань, Юй Кай та ін.).

Процес управління освітою в КНР відбувається на центральному і місцевому рівнях. Управління вищою освітою здійснюється Державною Радою і/або органами влади провінцій, автономних районів, муніципалітетів, які знаходяться є у прямому підпорядкуванні Центрального уряду.

За невеликим винятком, вища освіта в Китаї платна. Уряд стверджує створення приватного вишу, акредитує програми і оцінює їх якість. Рада попечителів призначає

президента, затверджує положення та плани ЗВО, формує дохід і вирішує важливі питання. Президенти в вузі відповідальні за навчання і адміністративні питання [1].

Вищі ВНЗ Китаю також поділяються за територіальною приналежністю. Переважна більшість яких – вузи місцевого значення, решта регіональні ЗВО, що розташовані, зокрема, в тих провінціях, де немає жодного національного університету.

Вища освіта у КНР здійснюється у формі повного і неповного навчання. Так, вища академічна освіта підрозділяється на спеціалізовану освіту, вищу освіту та післядипломну освіту:

1) спеціалізована вища освіта (від двох до трьох років) дозволяє здобувачам освіти освоїти базові теоретичні, спеціалізовані знання, необхідні для даної спеціальності, а також оволодіти базовими навичками для здійснення практичної роботи за фахом. Спеціалізовану освіту здійснюється в коледжах і університетах;

2) вища освіта (від чотирьох до п'яти років) дає право здобувачам освіти систематично опановувати базові знання а також набувати базові навички, відповідних спеціальностей. Здобувачі також мають можливість займатися практичною роботою і науково-дослідною роботою за фахом. Вища освіта в Китаї в основному здійснюється університетами. Університети самостійно створюють коледжі;

3) післядипломна освіта (від от двох до трьох років) дозволяє здобувачам освіти опанувати солідні базові теоретичні, професійні знання з відповідних дисциплін, набути відповідні навички, а також мати можливість займатися практичною роботою і науковими дослідженнями. Докторантура дає можливість студентам оволодіти широкою базою теоретичних, систематичних поглиблених професійних знань, оволодіти відповідними

навичками, а також надає можливість самостійно займатися творчими науковими дослідженнями.

Відповідно до статті 21 Закону КНР про вищу освіту (№ 7 дев'ятої сесії) від 29 серпня 1998 р. держава застосовує систему самонавчання для здобуття вищої освіти, а ті, хто складає іспити, отримують відповідні свідоцтва про освіту.

ЗВО Китаю також поділяються на політехнічні та технічні єдиного профілю. До першого типу належить Пекінський університет, у якому представлений широкий перелік технічних та природничих факультетів. Технічні вузи єдиного профілю - це інститут хімічної технології, геології, нафтової та ін.

Що до академій, то ці установи з'явилися у Китаї в період з V ст. до 1949 року подібно. Приватні академії взяли на себе освітню роль, особливо в часи, коли уряд не міг надати достатнього обсягу фінансування на освіту на локальному рівні [3].

На сьогодні в Китаї проголошено Стратегію прискореного формування потенціалу, що включає стимулювання отримання вищої освіти.

1. Гала С. В. Функціонування системи вищої освіти Китаю: аналіз досвіду. *Актуальні проблеми економіки*, 2012. № 9 (135). С 72 – 75. 2. Хоменко О. В. Стратегія формування університетів світового класу Китаю. *Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні*. Київ, 2014. С. 159 – 174.